

Berghamn. Kuva: Martti Komulainen

Reitit

Seikkailu ulkosaariin	2
Päivä viikinkisaarilla	5
Ulkosaariston kevät	6
Ruukkikylästä laidunsaarelle	8
Kiehtova Seili	9

Kemiönsaari, Parainen ja Saaristomeren kansallispuisto

Saarihyppelyt Saaristomerellä

– Lounaisrannikon elämysreitti

Saarihyppelyt on elämyksellinen tapa kokea maailman upein saaristo. Saaristomeren koostuu lähes kahdestasadasta asutusta saaresta, ja yhteysalukset kuljettavat asukkaita ja matkailijoita veloituksetta kymmenellä yhteysalusreitillä ympäri vuoden. Saarihyppelyä voi yhteysalusten lisäksi kätevästi myös maantie-lautoilla ja losseilla sekä erityisesti kesäaikaan reitti- ja tilausveneillä.

Keväällä, syksyllä ja talvella löydät saarista rauhallista kyläelämää. Meri puolestaan tarjoaa kesäkauden ulkopuolella saarihyppelijälle alituisen vaihtuvia, dramaattisiakin, sää- ja valonäytöksiä.

Lempeiden kesätuulien sijaan näet unohtumattomia talvisia tyrskyjä, lintujen syysmuuton tai voit seurata lintujen pesintätouhuja keväällä. Saaristosta löydät syksyllä ja talvella myös todellisen pimeyden tähtitaivaan ilmiöiden ihailuun.

Tule saarihyppelemään Saaristomerelle viileinä vuodenaikoina!

- [Tutustu tarkemmin reitin elämyksiin virtuaalioppaassa \(arcg.is\)](#)
- [Katso esittelyvideo reitistä \(youtube.com\)](#)

Seikkailu ulkosaariin

Todelliselle seikkailulle pääset yhteysalus M/S Baldurin kyydissä. Se vie sinut Paraisten ulkosaariin ja aina Suomen eteläisimmälle ympäri vuoden asutulle saarelle asti. Baldurin kyydissä sisäsaariston vehreät puustoiset saaret vaihtuvat karujen luotojen täplittämään ulkosaaristoon ja avomereen.

Kuva: Visit Kemiönsaari

Yhteysalus M/S Baldur lähtee Nauvon Pärnäisistä, ja sen kyydissä pääset Nauvon Berghamniin, Nötöhön, Aspöhön, Jurmoon ja Utöhön. Nämä saaret sijaitsevat Saaristomeren biosfäärialueella. Se on Unescon myöntämä nimitys alueelle, jossa ihmisen toiminnan ja luonnon välinen tasapaino on erityisen herkkä. Osa Berghamnin, Nötön ja Jurmon saarten alueista kuuluu myös Saaristomeren kansallispuistoon.

Jokainen Seikkailu ulkosaariin -reitin saarista on omanlaisensa, joten varaa aikaa tutustua useampiin saariin samalla matkalla. Jääpeitteen vetäytyminen jääkauden lopussa on muovannut Saaristomeren luonnosta ainutlaatuisen mosaiikin koko maailmassa. Tämän saarten ja luotojen sokkelon tuntevat parhaiten saaristolaiset, jotka mielellään opastavat saarissa vierailijoita ja kertovat paikallisista tavoista.

Turusta pääset helposti bussilla, autolla ja polkupyörällä Nauvon Pärnäisiin. Yhden päivän saarihyppelyn voi tehdä Nötöhön ja Nauvon Berghamniin, jonne päivän hyppelyssä käytetään myös toista yhteysalusta, M/S Cheriä. Seikkailun makuun pääset kunnolla vasta useamman päivän saarihyppelyllä ja mereisellä matkalla. Varaa majoitus saarista etukäteen, jollet yövy teltassa.

Yhteysalus M/S Baldur poikkeaa joihinkin reittinsä saariin vain tarvittaessa. Tarkista aikataulusta aluksen pysähtymiset eri saariin ja ilmoita tarvittaessa aluksen henkilökunnalle matkan alussa, mihin saareen haluat jäädä ja minä päivänä tarvitset kyydin pois saaresta.

Talvikaudella poikkeamiset useimpiin Baldurin reitin saarista on tilattava puhelimitse puoli tuntia ennen laivan lähtöä. Muista tarkistaa yhteysaluksen aikataulu Lautta.net-palvelusta sekä reitin päiväkohtainen informaatio ennen saaristoseikkailuasi.

Kuva: Martti Komulainen

1 Pärnäinen

Yhteysalus M/S Baldurin satama Nauvossa. Satamassa on parkkipaikka ja käymälä. Pärnäisiin pääset Turusta ja Paraisilta Saaristobussilla.

Kuva: Martti Komulainen

2 Berghamn

Yhteysalus M/S Baldurin ensimmäinen kohde Pärnäisistä lähdön jälkeen on Berghamn.

Paraisten Nauvon Berghamnin pohjoisranta kuuluu Saaristomeren kansallispuistoon. Västerbyn kalastajatilán pihapiiri ja saaren perinnemaisemat hurmaavat viileinäkin vuodenaikoina.

Keväällä saarella voi nauttia kukkien loistosta auringonvalon siivilöityessä lehdesniityille ja kuulla haahkaparvién kaakatusta. Syksyllä Berghamniissa on elämyksellistä seurata lintujen muuttoa luontopolun varrella korkealla näköalakalliolla ruskamaisemassa.

Talvella kävijään tekee vaikutuksen saariston ainutlaatuinen rauha ja häiriötön pimeys tähtitaivaineen. Saaren luontotupa ja sen kalastuksesta kertova näyttely ovat avoinna ympäri vuoden.

Berghamniin saapuva vierailija voi yöpyä ainoastaan teltassa Västerbyn tilan alueella. Varaa omat ruokatarvikkeet mukaan saarelle. Berghamniin kulkee Baldurin lisäksi Nauvon Kirjaisista yhteysalus M/S Cheri, jota käyttäen voi saareen tehdä päiväretken.

Kuva: Jarina Leskinen

3 Nötö

Toinen saari M/S Baldurin reitillä on Nötö, jonne matka Pärnäsistä kestää noin puolitoista tuntia.

Nötö on keskeisen sijaintinsa takia aina ollut Paraisten ulkosaariston liikenteen ja kaupan keskus. Saaren nimi tulee todennäköisesti pähkinäpensaista, joita yhä kasvaa viereisellä Mjoön saarella. Saarella asuu kymmenisen asukasta ympäri vuoden, mutta mökkiäisten myötä asukasmäärä nousee usempaan sataan.

Nötössä on asuttu jo sydänkeskiajalla. Aukkaina on mahdollisesti ollut myös viikinkejä, joiden merireitti on kulkenut saaren vierestä. Maatalouden lisäksi tärkeitä elinkeinoja saarella ovat olleet metsästy, kalastus ja merenkulku.

Nötössä on kulttuurisesti ja historiallisesti arvokas kyläkeskus. Kulttuuripolku (2 km) alkaa satamasta ja kulkee kyläteitä pitkin vanhojen maatalojen lomassa. Reitti kulkee tuulimyllyn, kylätalon ja kirkon kautta. Maisemapolku (3,5 km) vie aluksi tietä pitkin Nötön kuuluisalle soivalle kiville ja muinaishaudoille. Sen jälkeen polku kulkee kalliolle, jolta on upeat näkymät merelle.

Nötön maisema vaihtelee mäntymetsästä avaraan peltomaisemaan ja korvesta korkeisiin kalliorantoihin. Osa saaresta kuuluu Saaristomeren kansallispuistoon.

Tarkista yhteysaluksen aikataulut, kun suunnittelet matkaasi Nötöhön. Päiväretki saareen onnistuu joinakin viikonpäivinä, jotka vaihtelevat vuodenajasta ja laivan aikataulusta riippuen. Varaa saareen omat ruokatarvikkeet.

Kuva: Jarina Leskinen

4 Aspö

Kolmas saari yhteysalus M/S Baldurin reitillä kohti Utötä on Aspö. Pieni saari, jonka satama on ollut tärkeä jo viikinkiajasta lähtien.

Satamassa kyläläiset mielellään toivottavat saareen tulijat tervetulleiksi. Aspö onkin tunnettu ystävällisestä tunnelmastaan, joka välittyy myös saaren uniikissa pelimannimusiikin perinteessä.

Saarella on sijainnut kappeli aina 1600-luvulta alkaen. Nykyinen on rakennettu vuonna 1956 aiemman syysmyrskyssä tuhoutuneen tilalle.

Aspön luontopolku vie vierasvenesatamasta ylös Storbergetille, josta on hieno näkymä kylään ja luotojen yli Nötöhön asti.

Kesäsesongin ulkopuolella Aspön matkalle tulee varautua omilla ruokatarvikkeilla. Majoittua voi saarella majatalossa ja saunamökissä kaikkina vuodenaikoina.

Kuva: Jarina Leskinen

5 Jurmo

Jurmo on Suomen halki kulkevan Salpausselän viimeinen maanpäällinen jatke. Saari on M/S Baldurin toiseksi viimeinen pysähtymispaikka.

Jurmon luonto lumoo. Kun astut laivasta ja kävelet lähes puuttoman kanervanummen keskelle, luulet tullesesi ulkomaille.

Ennen saaren nummilla laidunsi karja, nykyään karjan lisäksi lauma alpakoita. Saaren perinnetähtäisiä hoidetaan laidunnuksen ohella myös kulottamalla.

Saaren itä- ja länsikärki kuuluvat Saaristomeren kansallispuistoon. Kansallispuiston luontotuvan näyttely esittelee Jurmon historiaa, arkeologisia jäännöksiä ja ainutlaatuista luontoa. Luontotupa on avoinna ympäri vuoden.

Jurmon pitkä historia näkyy saaressa tänäkin päivänä mystisissä kivikehissä, kappelin ja lentokentän raunioissa sekä kalastusrakennelmissa. Jurmon kulttuuripolku vie vierailijan retkelle saaren jännittävään menneisyyteen.

Saaressa käy runsaasti vierailijoita kesän veneily- ja lomakauden lisäksi lintujen kevät- ja syysmuuton aikaan. Talvella saaressa voi nauttia sekä hiljaisuudesta että meren tyrskyistä. Matkustaessasi saareen kesäkauden ulkopuolella, varaa omat ruokatarvikkeet mukaan. Vierailija voi majoittua majatalossa tai mökeissä.

Kuva: Jasmin Yuchun

6 Utö

Onneksi olkoon! Saavut M/S Baldurin reitin viimeiselle saarelle. Utö, Suomen eteläisin ympärivuotisesti asuttu saari, sijaitsee kaukana noin kahdeksankymmenen kilometrin päästä mantereesta.

Utön majakka, joka on rakennettu 1800-luvun alkupuolella, on saaren tärkein maamerkki. Kotiseutumuseo esittelee majakanpitäjien ja sotilaiden elämää, kuten myös Utön vaarallisilla vesillä tapahtuneita dramaattisia laivojen haaksirikkoja.

Armeija vetäytyi saarelta vuonna 2005, ja nykyään kasarmien alueella matkailijoita palvelee hotelli. Lähes viidenkymmenen asukkaan vireässä kylässä toimii koulu, kauppa ja vierassatama. Kävelykierros esittelee saaren tärkeimmät rakennukset. Majoitukseen löytyy monia vaihtoehtoja, hotellista vuokramökkeihin.

Talvinen merimatka kauas ulkomerelle Utöhön on jännittävä kokemus. Merimatkaa tehdään ja saaressa eletään sääolojen ehdoilla. Keväisin ja syksyisin Utössä pysähtyvät tuhannet muuttolinnut, ja silloin saaressa on perinteinen lintuseurannan aika.

Matkalla Utöstä takaisin Pärnäisiin voit pysähtyä ja yöpyä muissa reitin saarissa. Muista varata majoitus etukäteen sekä ilmoittaa yhteysalus M/S Baldurin henkilökunnalle poikkemisistasi reitin varren saariin.

Vinkit ja linkit

- [Saapuminen Paraisille \(visitparainen.fi\)](https://visitparainen.fi)
- [Lauttaliikenne \(lautta.net\)](https://lautta.net)
- [Paraisten ulkosaaristo \(visitparainen.fi\)](https://visitparainen.fi)
- [Saaristomeren kansallispuisto: Berghamn ja Jurmo \(luontoon.fi\)](https://visitparainen.fi)
- [Nötö \(notohbf.auf.fi\)](https://notohbf.auf.fi)
- [Aspö \(sites.google.com\)](https://sites.google.com)
- [Jurmon kulttuuripolku \(visitparainen.fi\)](https://visitparainen.fi)
- [Utö \(visitparainen.fi\)](https://visitparainen.fi)

Päivä viikinkisaarilla

Saarihyppely omalla autolla, polkupyörällä tai moottoripyörällä Hiittisten ja Rosalan saarille on helppoa Kemiönsaaren Kasnästä käsin. Jo päivässä ehdit kolme hyvin saarten nähtävyyksiä, mutta saariparista löytyy myös mukavia majoituspalveluita mökeistä ja puissa leijuvista teltoista aina viikinkityyliseen majoitukseen.

Kuva: Jasmin Yuchun

Hiittisten ja Rosalan saarikaksikko tarjoaa monenlaista nähtävää, ja pääset matkustamaan viikinkien jäljille ja halutessasi jopa elämään viikinkielämää.

Saarissa asuu nykyään reilut sata ympärivuotista asukasta, ja saaret ovat Suomen eteläisimpiä asuttuja saaria. Kummastakin saaresta löytyy oma viehättävä saaristolaiskylänsä, joita yhdistää toisiinsa silta ja noin 10 kilometrin mittainen autotie. Kasnästä lähdettäessä ja kumpaankin kylään suunnatessa tulee ajaa yhteensä noin 20 kilometriä. Kyläkaksikko Hiittinen ja Rosala on oiva pyöräretkikohde.

Saarille kulkee maksuton useita kertoja päivässä liikennöivä maantielautta. Muistathan varata kaikissa kohteissa majoitukset etukäteen ja varmistaa maantielautta M/S Auroran aikataulut Lautta.net -palvelusta.

Kuva: Petri Järvinen

1 Kasnä

Hyppää Kasnäsin niemeltä maksuttoman maantielautan M/S Auroran kyytiin ja nauti merimatkasta Långnäsiin, Hiittisten ja Rosalan kylän puoliväliin.

Saarihyppelysi alkaa Kasnästä, jossa riittää nähtävää ja koettavaa. Jos yöyt Kasnäsiin ennen retkeäsi Hiittisiin ja Rosalaan, ehdit tutustua Geologiseen luontopolkuun ja muihin Kasnäsin luontopolkuihin sekä nauttimaan saaristolaiskylän tarjoamista palveluista.

M/S Aurora -lautan reitti kulkee läpi upean saariston, ja tarkkasilmäinen saattaa nähdä merikotkan liitelevän taivaalla. Noin 25 minuutin lauttamatkan jälkeen saavut Långnäsiin.

Lauttamatkalla voit lähes kuulla, kuinka merituuli kuiskii korvaasi tarinoita menneistä. Näillä vesillä on kuljettu jo ammoisista ajoista lähtien kauppa-, kosio- ja ryöstöretkillä.

Kurvaa Långnäsiä ensin Hiittisten kylään, vasemmalle tienristeyksestä.

Kuva: Jasmin Yuchun

2 Hiittinen

Lauttarannasta matkalla Hiittisiin ylität saaria yhdistävän Kirkkosalmen sillan.

Kirkkosalmen pohjoisrannalla sijaitsee 1200-luvulla rakennettu kappelin kivikehä ja muistomerkki. Paikalla on toiminut vilkas satama ja kauppapaikka mahdollisesti jo 800-luvulta lähtien. Sieltä on myös löydetty Suomen ainoa riimukiven kappale, joka lienee peräisin viikinkiajoilta.

Kun saavut Hiittisten kylään, aja läpi puutalojen reunustaman kylänraitin ja tutustu 1600-luvun lopulta peräisin olevaan puukirkkoon. Kylästä löytyy myös kesäkahviloita, aito kyläkauppa ja kirjastosta infopiste, josta saat lisätietoa kylän palveluista.

Kuva: Jasmin Yuchun

3 Rosala

Aja Hiittisistä kohti Rosalaa, samaa tietä takaisin, jota tulit lauttarannasta.

Piipahda matkan varrella virkistävällä tauolla Gröndalenin upealla hiekkarannalla. Siellä kelpaa pitää pikniktaukoa ja evästellä!

Jatka lauttarantaan vievästä risteyksestä opasteiden mukaan suoraan eteenpäin kohti Rosalan kylää.

Rosala on aito kalastajakylä, jossa huomio kiinnittyy kylänrannan punaiseksi maalattuihin venevajoihin. Kylässä voit tutustua viikinkikeskukseen, jossa pääset perehtymään viikinkien historiaan ja elämään hetken itsekin viikinkinä.

Jatka matkaa Rosalasta pitkin Norrlandintietä ja käy käydä katsomassa Nötholmenissa sijaitsevia jääkauden kallioon takomia hiidenkirnuja. Norrlandin tietä jatkaessa jää matkan varrelle myös Rosalan oman pienpanimo.

Ennen kuin suuntaat takaisin lauttarantaan Långnäsiin ja Kasnäsiin, muista tarkistaa M/S Auran aikataulu.

Vinkit ja linkit

- [Saapuminen Kemiönsaarelle \(visitkemiönsaari.fi\)](https://www.visitkemiönsaari.fi)
- [Lauttaliikenne \(lautta.net\)](https://www.lauttaliikenne.fi)
- [Hiittinen ja Rosala \(visitkemiönsaari.fi\)](https://www.visitkemiönsaari.fi)
- [Luontopolut ja pyöräreitit \(visitkemiönsaari.fi\)](https://www.visitkemiönsaari.fi)

Ulkosaariston kevät

Lähde vastaanottamaan kevättä Kemiönsaaren ulkosaaristoon, missä haahkojen kalkatus toivottaa sinut tervetulleeksi lintujen valtakuntaan. Saarihyppelyllä Öron linnakesaareen ja Bengtskärin majakkaluodolle on hyvät mahdollisuudet nähdä muitakin vesilintuja ja niiden lisäksi merikotkia ja hylkeitä. Ota kiikareiden lisäksi mukaan aurinkolasit, sillä toukokuun valo ulkosaaristossa on huikaisevan häikäisevää.

Kuva: Petri Järvinen

Kasnäs toimii saaristoliikenteen solmukohtana, ja sieltä pääset molempiin ainutlaatuisiin kohteisiin kätevästi ilman omaa venettä. Risteilyjen sekä reitti- ja taksiveneiden ajantasaiset aikataulut Öröhön ja Bengtskäriin löydät Luontoon.fi ja VisitKemiönsaari.fi-sivuilta.

Kuva: Jaska Poikonen

1 Kasnäs

Aloita matkasi Kasnäsiä, jossa riittää nähtävää ja koettavaa useammaksi päiväksi.

Kun yövyt Kasnäsiä, ehdit tutustua Geologiseen luontopolkuun ja muihin Kasnäsin kylän luontopolkuihin.

Viileässä kevätsäässä ulkoilun jälkeen on mukava siirtyä saaristokylpylään saunaan ja lämpimiin uima-altaisiin. Tutustu tarkemmin Kasnäsin palveluihin.

Kuva: Visit Kemiönsaari

2 Kasnäsista Öröhön

Saaristomeren kansallispuiston monipuolisin saari Örö on oivallinen kohde kevätretkelle.

Kasnäsista Öröhön kulkee reitti-, tilaus- ja taksiveneitä. Tarkista alusten aikataulut Luontoon.fi ja Visit Örö -sivuilta. Tarvittaessa varaa paikka veneeseen tai tilaa kuljetus etukäteen.

Vuokraa saaresta pyörä, niin ehdit jo yhden päivän aikana tutustua Örön reitistöihin. Pidempään oleskeluun Örössä on tarjolla monentasoista majoitusta.

Luontopolut johdattavat läpi saaren sotahistorian, saaristometsien ja laidunalueiden. Toukokuussa Örössä on hyvä tilaisuus nähdä komeat, mutta erittäin harvinaiset, lännen- ja etelänpöytäkukat täydessä loistossaan. Hanhien ja varpuslintujen kevätmuuton seuranta Örössä on jo klassikko.

Tutustu lähemmin Saaristomeren kansallispuiston ja puiston yhteistyötahojen palveluihin Örössä.

Kuva: Visit Kemiönsaari

3 Kasnäsista Bengtskäriin

Haahkaretket Bengtskärin majakkaluodolle ovat suosittuja. Eikä ihme, sillä pelkästään jo toukokuinen merimatka ulkosaaristossa on elämys.

Bengtskär on satojen haahkaemojen ja -poikasten koti. Ihmisen läheisyys pitää saalistajat loitolla ja luo linnuille turvallisen ympäristön pesintään. Haahkojen pesinnän seuraaminen lähietäisyydeltä on ikimuistoista.

Erityisen tästä luontoretkestä tekee myös vierailu historiallisessa Bengtskärin majakassa, oppaan kertomat majakkaluodon tarinat ja huikeat merinäköalat.

Haahkaretkiä järjestetään toukokuussa perjantaisin, lauantaisin ja sunnuntaisin sekä suurille ryhmille myös erikseen tilauksesta. Lue lisää venekkeistä, ja katso hauska Bengtskärin haahkavideo!

Vinkit ja linkit

- Saapuminen Kemiönsaarelle ([visitkemiionsaari.fi](https://www.visitkemiionsaari.fi))
- Saaristomeren kansallispuisto: Örö ([luontoon.fi](https://www.luontoon.fi))
- Visit Örö ([visitoro.fi](https://www.visitoro.fi))
- Bengtskär ([bengtskar.fi](https://www.bengtskar.fi))
- Kasnäs ([kasnas.com](https://www.kasnas.com))
- Vuorolaiva-, charter- ja taksiveneliikenne ([bengtskar.fi](https://www.bengtskar.fi))
- Örö ([luontoon.fi](https://www.luontoon.fi))

Ruukkikylästä laidunsaarelle

Tee kolmen tai viiden päivän saarihyppely yhteysaluksia käyttäen Kemiönsaarella, Taalintehtaalta Kasnäsin kautta Vänön saarelle. Matkalla saariston halki pääset nauttimaan keväisen saaristoluonnon heräämisestä.

Kuva: Sanna-Mari Kunttu

Sulapaikoille saapuvat ensimmäiset vesilinnut, ja lounaasta ja etelästä saapuvat myös monet muut muuttolinnut. Kallioiden varatessa lämpöä heräävät myös ensimmäiset kasvit kukkimaan. Luonto herää hiljalleen.

Lähde siis vastaanottamaan kevättä tekemällä kolmen tai viiden päivän saarihyppely! Tälle matkalle et tarvitse omaa autoa, venettä etkä pyörääkään, ja matkan voit tehdä ympäri vuoden. Pääset Helsingin, Salon ja Turun suunnista bussilla Taalintehtaan merelliseen ruukkikylään. Majoitu yö tai kaksi Taalintehtaalla ja tutustu sen nähtävyyksiin joko ennen tai jälkeen saarihyppelyn.

Muistathan varata kaikissa kohteissa majoitukset etukäteen, ja varmista yhteysalus M/S Stellan (Hiittisten reittialue) aikataulut Lautta.net -palvelusta. Mikäli kaipaavat apua aikataulun lukemisessa, ota yhteyttä Kemiönsaaren matkailuinfoon.

1 Taalintehtas – Kasnäs

Ota keskiviikkona Taalintehtaalta kesäaikataulussa klo 12.30 lähtevä tai talviaikataulussa klo 12 lähtevä yhteysalus M/S Stella. Se lähtee Tallinmäentien, Malmintien ja Rantatien risteyksestä vierasvenesataman vierestä. Noin kolmen tunnin merimatka yhteysaluksella on maksuton, ja sen aikana pääset nauttimaan upeista saaristomaisemista.

Saavut Kasnäsiin noin klo 15, jossa vietät ensimmäisen ja toisen yön. Voit varata majoituksen Kasnäsin saaristohotellista tai yövy Tentsile-puumajoitteessa. Sinulle jää myös hyvin aikaa nauttia saaristokylpylän tarjoamista palveluista tai tutustua luontopolkuihin.

Kuva: Visit Kemiönsaari

2 Kasnäs

Torstaina sinulla on Kasnäsisä ruhtinaallisesti aikaa pyöräretkelle. Vuokraa pyörä ja lähde retkelle Högsåran tai Hiittisten ja Rosalan saarille.

Tai tutustu Geologiseen luontopolkuun, joka kulkee kallioita pitkin rantaan, meren ja jään hiomille silokallioille. Yövy toinen yö Kasnäsisä sen palveluista nauttien.

Muistathan ostaa riittävästi ruokaa ja muuta tarpeellista Vänön saarelle. Vänön saarella voit yöpyä kaksi yötä vuokramökissä.

Perjantaina yhteysalus M/S Stella lähtee Kasnäsisä klo 12 ja saapuu tunnin merimatkan jälkeen Vänön saarelle. Ilmoita aluksen henkilökunnalle, että olet palaamassa sunnuntaina takaisin.

Kuva: Camilla Moberg-Nordgren

Kuva: Sanna-Mari Kunttu

3 Vänö

Nauti perjantaista sunnuntaihin Vänön saaresta ja tutustu sen luontopolkuihin. Huomioithan, ettei Vänön saarelta löydy ravintola- eikä kauppapalveluja kesäsesongin ulkopuolella. Kesäaikaan vierasvenesatamassa toimii elintarvikekioski.

Yhteysalus lähtee sunnuntaina Vänöstä noin klo 14.40, joten sinulla on vielä aamulla aikaa tutustua saareen.

Muistathan ilmoittaa etukäteen, että olet nousemassa tähän vuoroon, sillä alus poikkeaa Vänössä sunnuntaisin ainoastaan tarvittaessa. Yhteysalus M/S Stella ajaa ensin Kasnäsiin, josta se jatkaa Taalintehtaalle, jonne saavut noin klo 19. Tarkista yhteysaluksen aikataulut Lautta.net-palvelusta.

Vinkit ja linkit

- [Lauttaliikenne \(lautta.net\)](http://Lauttaliikenne(lautta.net))
- [Taalintehtas \(visikemionsaari.fi\)](http://Taalintehtas(visikemionsaari.fi))
- [Kasnäs \(kasnas.com\)](http://Kasnäs(kasnas.com))
- [Vänö \(vano.fi\)](http://Vänö(vano.fi))
- [Luontopolut ja pyöräreitit \(visitkemionsaari.fi\)](http://Luontopolut(ja.pyöräreitit(visitkemionsaari.fi)))

Kiehtova Seili

Seilissä upea saaristoluonto kietoutuu vanhoihin rakennuksiin ja saaren synkkään menneisyyteen. Aloita saarihyppely Seiliin Nauvosta, joka on viehättävä ja elinvoimainen saaristoyhteisö noin tunnin matkan päästä Paraisilta.

Kuva: Visit Seili

Seili on Paraisten saaristokaupunkiin kuuluva ja Nauvon pohjoispuolella sijaitseva saari, joka on kuuluisa synkstä historiastaan. 1600-luvulta lähtien lepra- ja mielisairaita eristettiin Seiliin, joka sijaitsee linnuntietä kolmenkymmenen kilometrin päästä Turusta. Kirkon puinen risti muistuttaa nykypäivän kävijöitä saaren 663 leprapotilaasta, joista viimeinen kuoli vuonna 1785.

Nykyään Seili on monipuolinen matkailun ja tieteen kohtaamispaikka, jonne on hyvät lauttayhteydet. Seilissä on tarjolla erilaisia majoitusvaihtoehtoja myös kesäkauden ulkopuolella, kuten myös jooga-retriittejä ja retkiä. Kesäaikaan Seilissä toimii kahvila, ravintola ja vierasvenesatama sekä kioski ja infopiste. Kesällä Nauvo ja Seili ovat Pienen rengastien pyöräilijöiden ja autoilijoiden suosikkikohteita.

Maksuton yhteysalus M/S Kokkomaa liikennöi Seiliin Nauvon satamasta päivittäin ympäri vuoden. Henkilöautolla matkustavan tulee jättää autonsa Nauvon sataman parkkipaikalle. Kesällä M/S Östern liikennöi Pienen rengastien reitillä Nauvo-Seili-Hanka (Rymättylä). Lisäksi M/S Nörskär liikennöi toukokuusta syyskuuhun välillä Turku-Seili-Nauvo ja M/S Hamskär Seili-Röölä -välillä. Lautta.net-palvelusta löydät tietoja aluksista, reiteistä ja kesä- ja talviaikatauluista tekemällä haun aluksen tai kohteen nimellä tai käyttämällä reittiopas-hakua.

Kuva: Jarina Leskinen

1 Nauvo

Kesällä Nauvo on vilkas veneilyn keskus ja Saariston rengasteiden kohde, mutta viileinä vuodenaikoina Nauvossa on mukavan rauhallinen elämänmeno.

Yövy Nauvossa, josta löytyy monia erilaisia majoitusvaihtoehtoja ja tutustu satamasta ja torin laidasta lähtevillä luonto- ja kulttuuripoluilla lähiympäristöön, muiden muassa jatulintarhaan ja vanhaan Ernhomin kylään.

Kuva: Visit Seili

2 Seili

Suurin osa saaresta on luonnonsuojelualuetta, jossa ihmisen jäljet näkyvät vahvasti. Seilin arvokkaita perinnemaisemia, kuten niittyjä, hakamaita ja kallioketoja, hoidetaan niittämällä, kulottamalla ja laiduntamalla. Saarella elää monia uhanalaisia ja silmälläpidettäviä kasvi- ja eläinlajeja.

Patikointireitti (1,3 km) opastauluineen tutustuttaa Seilin tärkeimpiin paikkoihin, kuten esimerkiksi museokirkkoon. Reitti kulkee soratietä ja on mäkkinen, mutta muuten helppokulkuinen.

Naisten mielisairaalana vuoteen 1962 saakka toimineessa isossa kivitalossa toimii nykyään Turun yliopiston Saaristomeren merentutkimuslaitos.

Kesän opastetuilla kierroksilla vierailija voi tutustua saaren menneisyyteen lepra- ja mielisairaiden hoitopaikkana sekä saaren nykyisyyteen meribiologian tutkimusasemana.

Ääniopastettu kävely ja luontopolku tauluineen tarjoavat vierailijalla ympäri vuoden elämyksellisen kierroksen saaren vanhassa kulttuurimaisemassa.

Seili on monipuolinen matkailun ja tieteen kohtaamispaikka, jonne on hyvät kulkuyhteydet.

Vinkit ja linkit

- Saapuminen Paraisille (visitparainen.fi)
- Lauttaliikenne (lautta.net)
- Saariston rengastiet (visitparainen.fi)
- Luonto- ja kulttuuripolut (visitparainen.fi)
- Seilin luonnonympäristö (luontoon.fi)
- Visit Seili (visitseili.fi)

- Tutustu myös muihin lounaisrannikon elämysreitteihin (storymaps.arcgis.com)
- Katso video kaikista elämysreiteistä (youtube.com)
- Visit Salo (visitsalo.fi)
- Visit Kemiönsaari (visitkemiönsaari.fi)
- Visit Parainen (visitparainen.fi)
- Metsähallitus (luontoon.fi)

Lounaisrannikon elämysreitit on toteutettu Coastal Bootcam -hankkeessa, joka on Salon, Paraisten, Kemiönsaaren ja Metsähallituksen yhteistyöhanke. Hanke on Euroopan maaseuturahaston rahoittama.

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Saarihyppelyt Saaristomerellä

